

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح تعیین تکلیف چاههای آب قدیمی فاقد پروانه بهره‌برداری»

مقدمه

طرح یک فوریتی تعیین تکلیف چاههای آب قدیمی فاقد پروانه بهره‌برداری در تاریخ ۱۳۸۸/۹/۲۴ به امضای ۶۴ نفر از نمایندگان رسیده است. براساس مقدمه توجیهی، این طرح با توجه به اتمام مهلت تعیین تکلیف چاههای آب کشاورزی که از قبل حفر شده و هم‌اکنون فعال و فاقد پروانه هستند و به منظور احقاق حق صاحبان آنها که به دلیل بی‌اطلاعی تاکنون موفق به اخذ پروانه نشده‌اند و محکوم به انسداد چاه‌ها، محرومیت از سهمیه سوخت و ضرر و زیان فراوان شده‌اند، تهیه شده است.

بیان مسئله و اظهار نظر کارشناسی

در پی تصویب قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۶ اسفند ۱۳۶۱، هرگونه استفاده از آب‌های زیرزمینی به استثنای مصارف خانگی نیازمند صدور پروانه بهره‌برداری از سوی وزارت نیرو و طبق ماده (۳) این قانون و تبصره آن، وزارت نیرو مسئول تعیین تکلیف چاههای بدون پروانه تا قبل از تاریخ تصویب قانون می‌گردد. در تاریخ ۱۳۸۴/۴/۱۲ براساس قانون الحاق یک ماده به قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین، وزارت نیرو مکلف می‌شود که تا پایان سال ۱۳۸۴ برای همه چاههای غیرمجاز تعیین تکلیف نماید. لکن با توجه به عدم اطلاع دارندگان چاه‌ها و یا دلایل دیگر برخی از چاههای فوق‌الذکر هنوز تعیین تکلیف نشده‌اند که طرح کنونی به‌عنوان راه‌حلی برای این امر پیشنهاد شده است. به نظر می‌رسد که ارائه مهلت جهت درخواست صاحبان این قبیل چاه‌ها با توجه به نیاز اراضی کشاورزی و باغات به آب، به‌طور کلی مفید است، سایر نکات قابل توجه در طرح به شرح زیر است:

- ذکر مهلت اطلاع‌رسانی از سوی وزارت نیرو و همچنین مراجعه صاحبان چاه‌ها ضروری است. (به‌عنوان مثال، اطلاع‌رسانی تا پایان اسفند ۱۳۸۸ و یا خرداد ۱۳۸۹ و مهلت رجوع تا پایان اسفند ۱۳۸۹ یا پایان خرداد ۱۳۹۰).

- ذکر نحوه اطلاع‌رسانی به نحوی که صاحبان چاه‌ها مطلع گردند، در متن پیشنهادی شایسته است. (برای مثال، جراید کثیرالانتشار، نصب آگهی، اطلاع‌رسانی محلی و...).

- عبارت «توسط امور آب شهرستان‌ها و شرکت آب منطقه‌ای استان‌ها پرونده تشکیل و...» با توجه به وجود ضوابط اداری برای صدور پروانه زائد می‌باشد. در صورت حذف این عبارت، ضروری است عبارت «برای آنان» در جمله بعد و همچنین عبارت «در صورت واجد شرایط بودن برای آنان پروانه بهره‌برداری...»، جهت صحت انشای ماده حذف گردد.

- به دلیل ابهام در واژه «قدیمی» در متن، تعیین زمان دقیق ضروری است. به این صورت که مشخص گردد چاههای موضوع این ماده، چاههای قبل از تاریخ مذکور بوده و چاههای حفر شده بعد از آن تابع مقررات مربوطه خواهد بود. به دلیل مکلف شدن وزارت نیرو براساس قانون «الحاق یک ماده به قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین»، به تعیین تکلیف چاههای غیرمجاز تا پایان سال ۱۳۸۴، چاههای مورد اشاره در طرح بهتر است که به چاههای بدون پروانه حفر شده تا پایان سال ۱۳۸۴ محدود گردد و چاههای بدون پروانه حفر شده بعد از سال ۱۳۸۵ را شامل نگردد.

توضیح: مصوبه کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی با توجه به شرایط وخیم دشت‌های ممنوعه توصیه نمی‌شود و به نظر می‌رسد اجرای آن باعث تخریب بیشتر دشت‌های مذکور خواهد شد. لذا توصیه می‌شود طرح مذکور تصویب نشده و حداقل برای سه ماه مسکوت بماند تا در این فاصله امکان اصلاحات متن با اتکای بر نظرات کارشناسی فراهم گردد.